

Van: [redacted] <[redacted]@ipo.nl>

Verzonden: 17-11-2025 13:26

Aan: [redacted] <[redacted]@zeeland.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@fryslan.frl>,
[redacted] <[redacted]@bij12.nl>,
[redacted] <[redacted]@ipo.nl>,
[redacted] <[redacted]@odbn.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@prvlimburg.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@overijssel.nl>,
[redacted] <[redacted]@drenthe.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@ozhz.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@ozhz.nl>,
I [redacted] <[redacted]@nvwa.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@provincie-Utrecht.nl>,
[redacted] <[redacted]@ gelderland.nl>,
[redacted] <[redacted]@drenthe.nl>,
[redacted] <[redacted]@flevoland.nl>,
[redacted]@ozhz.nl,
[redacted]@odnhn.nl,
[redacted] <[redacted]@brabant.nl>,
[redacted]@rudutrecht.nl,
[redacted], [redacted] <[redacted]@provinciegroningen.nl>,
[redacted] <[redacted]@brabant.nl>,
[redacted] <[redacted]@flevoland.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@ gelderland.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@overijssel.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@fryslan.frl>,
[redacted]@ gelderland.nl,
[redacted] <[redacted]@bij12.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@ gelderland.nl>,
[redacted]@ gelderland.nl

CC: [redacted] <[redacted]@bij12.nl>,
[redacted] <[redacted]@ipo.nl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@ gelderland.nl>,
[redacted] <[redacted]@ipo.nl>

Onderwerp: Werkgroep TH-Gewasbeschermingsmiddelen

Hoi Allemaal,

A.s. donderdag komen wij als werkgroep bij elkaar om m.n. stil te staan bij het gemeenschappelijk handhavingskader Gbm voor de korte termijn.

Agenda

1. Opening
2. Mededelingen
3. Handhavingskader HH-verzoeken Gbm

Het doel is om voor de korte termijn een gemeenschappelijk handhavingskader voor hh-verzoeken Gbm voor te

leggen aan de BAC-LG in januari. Mede gelet op het proces betekent dit dat dit 17-12 in de AAC-LG wordt besproken en hiervoor moeten wij uiterlijk 3-12 de stukken aanleveren. In de bijlage vinden jullie de conceptversie van dit handhavingskader (**bijlage 3-1**). Waarin wij voor de verschillende onderdelen een voorstel doen. Hierbij hebben wij rekening gehouden met de uitkomsten van de vorige bespreking, besluitvorming Lb en de recente ontwikkelingen in Drenthe. Bij het schrijven van de voorstellen doen zich een aantal bespreekpunten voor die wij in een aparte bijlage hebben samengevat.

Voor de bespreking doen wij het volgende voorstel:

1. Bespreekpunten Gbm (**bijlage 3-2**)
2. Overige punten

Huiswerk: graag het handhavingskader kritisch doornemen. Bereid de bespreekpunten goed voor en mochten er nog andere zaken zijn die wij mee moeten nemen dan horen wij dat graag.

4. Afspraken

5. Volgend overleg 4-12. Is het verstandig om dit 1 week (27-11) naar voren te halen (AAC/BAC-stukken)

6. Sluiting

Ter kennisneming:

- a. Milieuorganisaties (zie handhavingskader) willen dat de provincie in beweging komen. Zij hebben een lijst van stoffen en handreiking toegestuurd.
- b. T
 - Drenthe: gesprekken lopen nog. Go-nogo moment over een paar weken. Er zijn bedenkingen of zij een blauwdruk voor elkaar krijgen T
- c. Onderzoek Vewin en 7 provincies over PFAS in bestrijdingsmiddelen (<https://www.vewin.nl/nieuws/vewin-clm-rapport-toont-aan-dat-gebruik-van-pfas-in-bestrijdingsmiddelen-snel-verboden-moet-worden/>)
- d. <https://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:CBB:2025:549> (Ctgb hoeft bij toelatingsaanvraag niet te toetsen aan artikel 6 Habitatrichtlijn)
- e. Media: <https://www.rtl.nl/nieuws/binnenland/artikel/5538984/te-veel-acetamidrid-jumbo-rozijnen-zo-gevaarlijk-dat>
- f. Volkskrant: onderzoek CBS; forse daling gebruik Gbm.

Samenstelling:
Maarten Albers

CIJFERS BIJ HET NIEUWS

Forse daling gebruik bestrijdingsmiddelen, lelies niet langer meest bespoten gewas

Nederlandse boeren gebruiken vorig jaar ruim een vijfde minder bestrijdingsmiddelen dan vier jaar eerder. In de leleteelt is zelfs een halvering te zien.

Bijna de helft van de middelen wordt ingezet tegen schimmels en bacteriën, blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Het gebruik daarvan is met 24 procent gedaald. Het gebruik van middelen voor onkruidbestrijding en loofdoding nam met 15 procent af.

De grootste daling, van 34 procent, is er bij middelen tegen insecten en mijten. Boeren en telers gebruiken steeds vaker natuurlijke vijanden, zoals sluipwespen en lieveheersbeestjes.

26 procent van alle gebruikte middelen is 'groen'. Dat betekent dat ze van natuurlijke oorsprong zijn, zoals bacteriën of schimmels, waarvan het risico op scha-

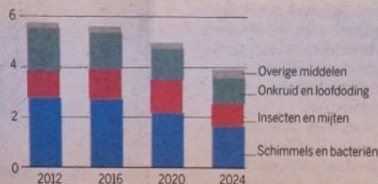
de voor de omgeving laag is. Het middelengebruik per hectare is bij de teelt van leliebollen in vier jaar met 59 procent afgenomen. Dat komt onder meer door het verbod op mancozeb, een belangrijk schimmel-dodend middel, sinds 2022.

Lelies zijn daardoor niet langer het meest bespoten gewas van Nederland. Dat zijn nu rozen onder glas. Ook bij de teelt van chrysanten worden meer bestrijdingsmiddelen gebruikt. Het hogere gebruik onder glas komt volgens het CBS deels door de inzet van groene middelen.

Poot- en consumptieaardappelen spannen de kroon wat betreft het totale middelengebruik. Dat komt doordat ze relatief veel bespoten worden en omdat er veel van worden geteeld. 2024 was bovendien een zeer nat jaar, waardoor telers veel moesten spuiten om de ziekte phytophthora onder de duim te houden.

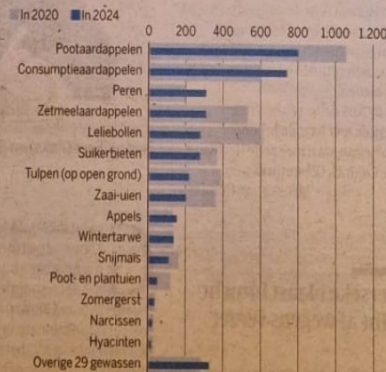
Bijna kwart minder bestrijdingsmiddelen gebruikt dan in 2020

Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de Nederlandse landbouw, naar bestrijdingstoepassing, in miljoenen kilo's aan werkzame stof

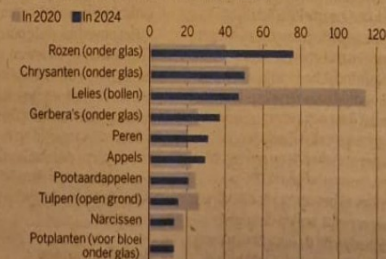
Meeste pesticiden ingezet in aardappelteelt

Gewassen met hoogste gebruik van bestrijdingsmiddelen, in duizenden kilo's aan werkzame stof

Hoogste gebruik per hectare bij rozen onder glas

Gewassen met hoogste gebruik van bestrijdingsmiddelen per hectare, in duizenden kilo's aan werkzame stof

Borstweefsel en MRI te sporen

schrijft
meer-
kend,
k dat in
medicijn
blad ter

tijd niet te horen wat hun borst-
dicht-
heid is. Zij moeten wachten totdat er in
de ziekenhuizen en zelfstandige be-
handelcentra voldoende MRI-aanbod
is. Jaarlijks zijn naar verwachting
35 duizend MRI-onderzoeken nodig.

Met dat besluit gaat de staatssecreta-
ris in tegen de wens van de Borstkank-
ervereniging, die vindt dat vrouwen
nu eindelijk recht hebben op duidelijk-
heid. 'Iedere gemiste tumor betekent
een zwaarder behandeltraject, een la-
gere kwaliteit van leven of verlies van
het leven zelf', aldus de patiëntenver-
eniging. Tienen noemt het 'pijnlijk' dat
vrouwen na jaren discussie nog zo
lang moeten wachten.

Verdringing

Zij wil echter, net als veel radiologen,
dat het MRI-onderzoek onder de vlak
van het bevolkingsonderzoek wordt
uitgevoerd om de kwaliteit te garande-
ren, en om te voorkomen dat andere
patiënten die een MRI nodig hebben
worden verdrongen. Die strategie kost
tijd, vooral omdat er een verplichte
aanbesteding geldt, die twee à drie jaar
duurt. De staatssecretaris hoopt tijd te
winnen door geen nieuw inhoudelijk
advies te vragen bij de Gezondheids-
raad.

Door alle media-aandacht hebben
inmiddels honderden vrouwen op ei-
gen kosten een MRI laten maken of
hun borstfoto's opgevraagd om de
dichtheid van hun borstweefsel te (la-
ten) checken. Tienen heeft daar begrip
voor, schrijft ze, maar vindt dat bij een
besluit van overheid sprake moet zijn
van 'solidariteit met alle vrouwen'.

Deeltijdbaan, der werken

women op de arbeidsmarkt echt is
verdwijnen.

De Nederlandse deeltijdcultuur, met
name de in deeltijd werkende vrouw, is
al jaren onderwerp van discussie. Wel-
iswaar werken nergens in Europa zo
veel vrouwen als hier, zij werken ook
nergens zo vaak in deeltijd. Met grote
personeelstekorten in zorg en onder-
wijs wordt vaak naar deze deeltijd-
vrouwen gewezen: als zij een paar uur
per week meer zouden werken, zou de
krapte als bij toverslag verdwijnen.

Toch blijkt het niet zo eenvoudig.
Dat heeft deels te maken met de tradi-
tionele opvattingen van Nederlandse
mannen en vrouwen. Zij zijn het min-
der vaak dan andere Europeanen eens
met de stelling dat een werkende moe-
der net zo'n goede band kan opbou-
wen met haar kinderen als een moeder
die niet werkt. Bovendien vindt 35 pro-
cent van de mannen en 16 procent van
de vrouwen een vrouw geschikter om
kleine kinderen op te voeden.

Uit onderzoek van het Sociaal en Cul-
tureel Planbureau bleek onlangs dat
veel werkgevers ook zulke denkbeel-
den hebben. Zo denken zij dat vrou-

Met vriendelijke groet,

[redacted] J
Interprovinciaal Overleg
Procesmanager Toezicht en Handhaving
Herengracht 23
2511EG
Tel:
Email:
Den Haag
+316 [redacted] J
[redacted] J @ipo.nl

Het nieuws van, voor en door provincies ontvangen? Meld je dan nu aan voor de [IPO-Newsroom](#)

Gewasbeschermingsmiddelen

Gezamenlijk handhavingskader behandeling HH-verzoeken

Gewasbeschermingsmiddelen

Gezamenlijk handhavingskader behandeling HH-verzoeken

Verantwoording

Datum	Versie	
6-11-2025	Concept 1	Provinciale werkgroep Gbm
10-11-2025	Concept 2	Provinciale werkgroep Gbm
13-11-2025	Concept 3	Aanpassingen ☒ , ☒ en ☒

Inleiding

De BAC-LG heeft op 9-10-2025 de opdracht gegeven om in IPO-verband een gemeenschappelijk handhavingskader voor de korte en lange termijn op te stellen voor het behandelen van handhavingsverzoeken op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (Gbm). Dit naar aanleiding van de recente [uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 2 april 2025](#) en het gegeven dat bij meerdere provincies handhavingsverzoeken zijn ingediend en dat hiervoor nog geen handhavingskader voor beschikbaar is. Deze notitie geeft invulling aan een handhavingskader (korte termijn) voor de behandeling van handhavingsverzoeken gericht op het gebruik van Gbm die significante effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden.

Voorstel gemeenschappelijk handhavingskader

De kern van het handhavingskader voorziet in een gemeenschappelijke aanpak op handhavingsverzoeken. Voor deze aanpak is een stappenplan opgesteld. Binnen dit stappenplan zijn een aantal onderdelen te onderscheiden waarvoor een gemeenschappelijk kader wordt voorgesteld voor de behandeling van handhavingsverzoeken.

Onderwerp	Voorstel
Behandelingstermijn	8 weken of 26 weken met mogelijk verlenging afhankelijk van de complexiteit en het aantal indiende verzoeken i.r.t. beschikbare capaciteit
Teelten	Alle teelten en Gbm gekoppeld aan het betreffende verzoek
Metten en onderzoek HH-verzoeker	Zijn er voldoende aanwijzingen aangeleverd. Bijvoorbeeld door de Gbm die telers gebruiken of aangetroffen zijn in het N2000-gebied. Bij afwijzing wordt de verzoeker in de gelegenheid gesteld om dit alsnog te doen.
Metten en onderzoek bevoegd gezag	Onderzoek naar de juistheid van het handhavingsverzoek Fysiek als administratief gebruik genoemde percelen en Gbm Provincie kan ook zelf een onderzoek doen naar de aanwezigheid van Gbm in het Natura 2000-gebieden bij twijfel over de aanwezigheid hiervan. Ook kan bij twijfel over de constatering uitbreider fysiek en/of administratief onderzoek worden uitgevoerd.
Voortzetting bestaand gebruik	Alleen onder strikte voorwaarden
Zonering	Vooralsnog wordt er geen rekening gehouden met zonering. Percelen binnen 250 meter krijgen prioriteit bij de afhandeling van de handhavingsverzoeken.
Besluitvorming	Bij het gebruik van Gbm op meer dan 250 afstand van een N2000-gebied kan niet worden uitgesloten dat hier

	<p>sprake kan zijn van een overtreding. In dit voorstel wordt deze afstand wel geïntroduceerd om prioriteiten te kunnen stellen in het in behandeling nemen van verzoeken.</p> <p>Bij vermoedelijke overtreding wordt een interventie overeenkomstig de LHSO ingezet (=waarschuwen / later evt. LOD). In zijn algemeenheid leidt dit het inzetten van een waarschuwing waarin de overtreder een redelijke termijn (½ jaar tot 1 jaar) wordt gegeven om middels een voortoets of passende beoordeling aan te tonen dat er geen sprake is van een overtreding dan wel om de overtreding te beëindigen. De termijn is hierbij mede afhankelijk van de tijd die een adviesbureau nodig heeft voor de voortoets.</p>
--	---

Juridische context

Raad van State

Op 2 april 2025 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak een uitspraak gedaan in een zaak waarin Milieudefensie aan het college van GS van Drenthe vroeg om handhavend op te treden tegen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door een lelieteler. Volgens de milieuorganisatie tasten die middelen het nabijgelegen Natura 2000-gebied aan en beschikt de teler niet over een natuurvergunning. De Afdeling is van oordeel dat er voldoende aanwijzingen zijn dat er effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op het nabijgelegen Natura 2000-gebied kunnen zijn.

Hoewel er nog veel onbekend is over de mogelijke effecten, kan aan die mogelijke effecten in het licht van het voorzorgsbeginsel niet voorbij worden gegaan.

Pels Rijcken

Op 16 mei 2025 heeft advocatenkantoor Pels Rijcken een juridische duiding van de uitspraak gegeven. Pels Rijcken is van oordeel dat de uitspraak waarschijnlijk een bredere werking heeft en ook geldt voor andere percelen, voor andere Natura 2000-gebieden, en ook betrekking heeft op alle vormen van teelt waarbij bestrijdingsmiddelen worden toegepast, waarvan de stoffen zijn aangetroffen in Natura 2000-gebieden. Mogelijk kan in sommige gevallen betoogd worden dat er sprake is van één-en-hetzelfde project sinds de aanwijzing van de Natura 2000-gebieden en dat daarom geen vergunning nodig of dat de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen 'standaardonderdelen' zijn, maar beide juridische argumenten liggen nog bij de Afdeling Bestuursrechtspraak voor en het is niet zeker hoe daarover zal worden beslist.

Milieuorganisaties

Inmiddels zijn er gesprekken geweest met de milieuorganisaties. Er is veel frustratie bij hen over de huidige aanpak vanuit de bevoegd gezagen. Vanuit het voorzorgbeginsel dient te worden gehandeld, is hun boodschap. Er is nog veel onbekend wat de mogelijke schadelijke effecten zijn op mens en dier. En eigenlijk vinden zij dat veel Gbm niet meer gebruikt mogen worden. Zij roepen dan ook op dat de overheid in beweging moet komen. Naar de provincies toe wil men acties zien dat men het probleem van Gbm serieus neemt en prioriteit geeft aan het beperken van het gebruik van Gbm. En zolang deze beweging niet wordt gezet, zal men doorgaan met het indienen van handhavingsverzoeken. Kortom laat een beweging zien in het serieus oppakken van deze problematiek is de boodschap.

Conclusie

De Afdeling is van oordeel dat er voldoende aanwijzingen zijn dat er negatieve effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op het nabijgelegen Natura 2000-gebied kunnen zijn. Om dit uit te sluiten is een passende beoordeling of voortoets nodig, waaruit blijkt dat significante negatieve effecten (op voorhand) kunnen worden uitgesloten. Op dit moment ontbreekt echter het wetenschappelijk kader om een dergelijke voortoets of passende beoordeling op te stellen. De uitspraak zal waarschijnlijk een bredere werking hebben op niet alleen lelieteelt en de 5 aangetroffen stoffen maar over alle teelten kunnen gaan i.r.t de gebruikte Gbm. Daarbij komt dat er nog veel onduidelijk is over de wijze van verspreiding en afstanden waarbuiten geen significante effecten uit te sluiten zijn en dus geen vergunning nodig zou zijn. Dat betekent dat in beginsel alle HH-verzoeken in behandeling moeten worden genomen die betrekking hebben op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en waarbij significante negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten. Het voorliggende beleid voorziet niet alleen in het scheppen van helderheid over de inhoud van de stappen die horen bij de behandeling van een handhavingsverzoek maar laat ook de beweging zien die past bij de problematiek en het inhoud geven van het voorzorgbeginsel. Maar doet ook recht aan de complexiteit en het gebrek aan kennis over de gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op Natura 2000-gebieden.

Ingediende handhavingsverzoeken Gbm (10-11-2025)

In onderstaand schema is weergegeven welke handhavingsverzoeken inmiddels bij de provincies zijn ingediend. Dit betreft zowel verzoeken m.b.t. lelieteelt als andere teelten en activiteiten.

		In behandeling	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep
Drenthe	11	8	1	0	2
Flevoland	0	0	0	0	0
Friesland	3	1	0	1	1

Commented [J]: Ik zou dit allemaal weghalen uit dit kader. Prima tekst, maar beter in de oplegger dan in een gezamenlijk kader.

Commented [J]: Ik snap wat je aangeeft. Maar Pels Rijcken voegt m.i. iets toe aan de uitspraak van de RvS die relevant is voor dit onderdeel van het kader. Namelijk de bredere werking en een en hetzelfde project en het advies voor nader onderzoek (hoewel ik mij voor dit onderdeel kan voorstellen dat je dit hier weglaat. Heb ik inmiddels gedaan.

Commented [J]: Ik zou dit overzicht weglaten. Prima om het op te nemen in de oplegger, maar niet in dit kader. Dit kader schrijft je voor toepassing de komende maanden en over een paar maanden is deze tabel al weer verouderd. Bovendien is het niet relevant voor medewerkers die handhavingsverzoeken moeten behandelen.

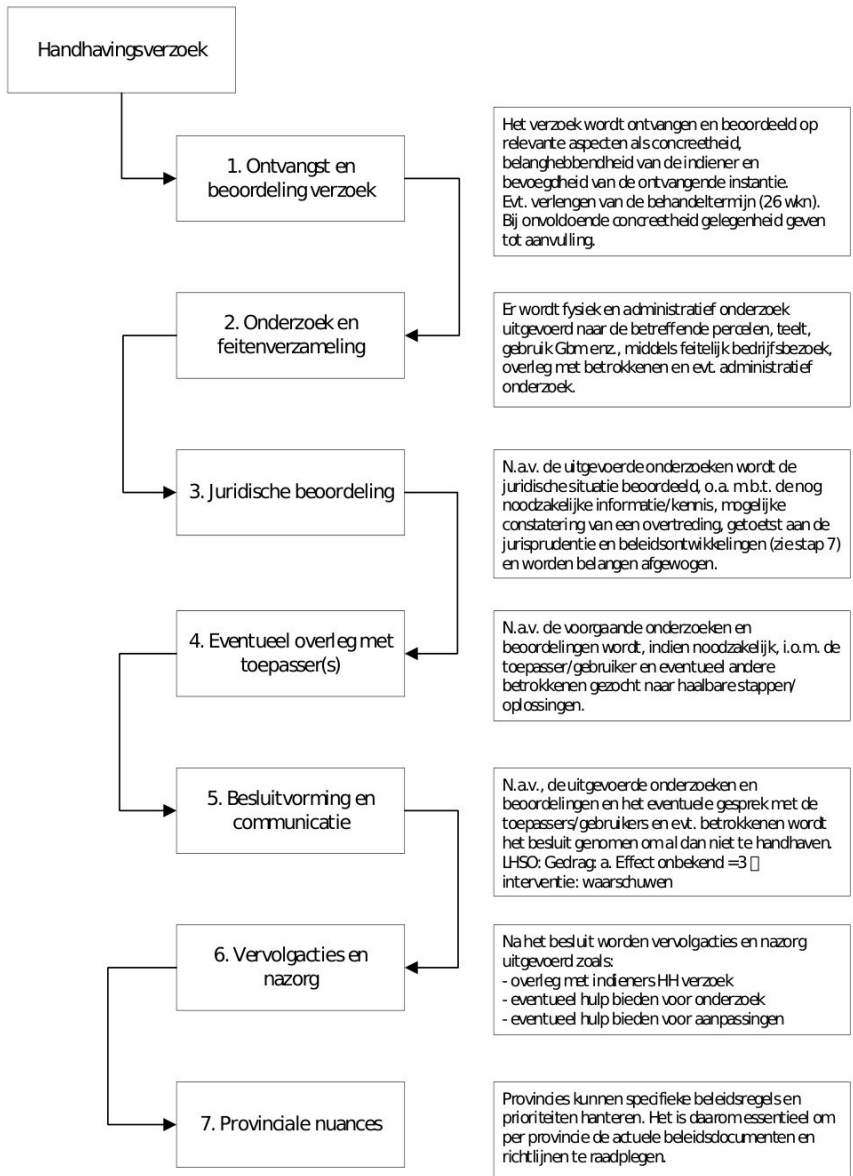
Commented [J]: Klopt het is een moment opname. In de volgende versie laat ik hem weg en neem ik hem op in de oplegger.

Gelderland	8	7	1	0	0
Groningen	0	0	0	0	0
Limburg	5	4	0	1	0
Noord-Brabant	6	5	0	0	1
Noord-Holland	3	2	0	0	0
Overijssel	3	2	0	0	1
Utrecht	0	0	0	0	0
Zeeland	0	0	0	0	0
Zuid-Holland	1	0	0	0	1
SubTotaal	39	29	2	2	6

In de verder uitwerking van deze notitie wordt u inhoudelijk meegenomen met het stappenplan handhavingsverzoeken Gbm en de inhoudelijke overwegingen om tot het voorstel te komen.

Uitwerking voorstel gemeenschappelijk kader

Bij deze notitie gaan we uit van de volgende stappen:

Uit het overzicht van het huidige beleid van de provincies op het gebied van de behandeling van HH-verzoeken rond gewasbeschermingsmiddelen komt de volgende lijn:

Gehanteerde behandeltermijnen

Stap 1 betreft de ontvangst en beoordeling van het HH-verzoek. De reguliere behandeltermijn op basis van art. 4:13 lid 2 Awb is acht weken. Enkele provincies hebben aangegeven dat ze vanwege de complexiteit en vaak ook omvang van het verzoek een termijn aanhouden van 26 weken.

Voorstel 1:

- Een behandeltermijn van 8 weken als bij de eerste beoordeling van het verzoek blijkt dat deze niet ontvankelijk is vanwege:
 - Onvoldoende concreetheid (wel mogelijkheid geven tot aanvulling)
 - Niet voldoen aan andere formele vereisten (in veel gevallen wel mogelijkheid geven tot aanvulling)
 - Geen sprake van belanghebbende verzoeker.
- Een behandeltermijn van 26 weken wordt gehanteerd als daartoe naar het oordeel van het bevoegd gezag aanleiding bestaat (bijv. het verzoek is complex of vraagt uitgebreid onderzoek). Dit behoeft wel een motivering. Hierbij kan worden gedacht aan:
 - HH-verzoek over meerdere verschillende percelen, waardoor veel onderzoek noodzakelijk is;
 - HH-verzoek met weinig (maar wel voldoende) concrete informatie;
 - Veel HH-verzoeken gedurende een korte tijd (prioriteiten stellen).
- In andere gevallen wordt de reguliere behandeltermijn van 8 weken gehanteerd.
- Als er sprake is van veel HH-verzoeken en beperkte uitvoeringscapaciteit bij de provincie / omgevingsdienst(en), dan worden prioriteiten gesteld overeenkomstig de bijlage 1.

Welke teelten?

In stap 1 wordt beoordeeld in hoeverre een HH-verzoek in behandeling wordt genomen en er dus onderzoek en feitenverzameling plaats gaat vinden (stap 2). Bij provincies zijn verschillende HH-verzoeken ingediend. Meerdere verzoeken betreffen lelieteelt met 5 betrokken Gbm. Meerdere andere verzoeken betreffende andere teelten en andere middelen.

Er lijkt geen grond om een HH-verzoek af te wijzen als er sprake is van andere teelten dan lelieteelt of van andere Gbm dan de vijf stoffen die zijn genoemd in de uitspraak van de Afdeling van 2 april 2025.

Voorstel 2:

- Als een ontvankelijk HH-verzoek wordt ingediend betreffende mogelijke negatieve effecten op een N2000-gebied door toepassing van Gbm wordt deze in behandeling genomen (stap 2).

Metten / onderzoek door HH-verzoeker

Enkele provincies stellen als voorwaarde in stap 1/2 voor het behandelen van een HH-verzoek dat er voldoende aanwijzingen voor significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn. Dat kan blijken uit onderzoek in N2000-gebieden waarbij

gbm zijn aangetroffen. Als een aanwijzing ontbreekt wordt het HH-verzoek niet in behandeling genomen. Dit kan bijvoorbeeld blijken uit het ontbreken van enig onderzoek naar de aanwezigheid van werkzame stoffen in N2000-gebieden of als bij voorbaat vaststaat dat genoemde stoffen niet worden/zijn gebruikt door de teler waarbij om handhaving wordt verzocht.

Voorstel 3:

- Een HH-verzoek wordt in stap 2 verder in behandeling genomen als uit eerste onderzoek blijkt dat er bij het HH-verzoek voldoende aanwijzingen zijn aangeleverd van de toepassing van Gbm met een mogelijk negatief effect op een N2000-gebied. Dit kan er o.a. uit bestaan dat genoemde bestrijdingsmiddelen zijn aangetroffen in de betreffende N2000-gebieden. De indiener van het HH-verzoek moet bij een voorgenomen afwijzing van het verzoek wel in de gelegenheid worden gesteld om het verzoek aan te vullen met een deugdelijk onderzoek naar de aanwezigheid van (werkzame stoffen uit) Gbm in het betrokken N2000-gebied.

Metten / onderzoek door provincie

In stap 2 (Onderzoek en feitenverzameling) wordt door iedere provincie onderzoek gedaan. Dit betekent dat de provincie onderzoek verricht naar de juistheid van het HH-verzoek. Daarvoor wordt zowel fysiek als administratief onderzoek gedaan naar het gebruik van het genoemde perceel / de genoemde percelen en het gebruik van Gbm. Dit houdt o.a. in dat gesproken wordt met de gebruiker (en evt. eigenaar) van het betreffende perceel of de betreffende percelen.

Onderdeel van stap 2 kan zijn dat de provincie zelf onderzoek laat doen in N2000-gebieden op de aanwezigheid of het ontbreken van betreffende Gbm in het N2000-gebied. Dit kan bijv. aan de orde zijn als wordt getwijfeld aan de aanwezigheid van Gbm.

Tijdens een fysieke controle kan blijken dat er op moment van controle geen sprake is van een teelt van gewassen op het betreffende perceel en/of dat gebruik van gbm door de gebruiker wordt ontkend. In dat geval kan verder onderzoek noodzakelijk zijn zoals:

- Horen van bijvoorbeeld de gebruiker, loonspuiters, omwonenden.
- Aanvullend administratief onderzoek bij de gebruiker en/of loonspuiters.
- Uitvoeren van een bodemonderzoek / onderzoek aan planten om aanwezigheid van gbm aan te tonen.

Hierbij is het volgende relevant. Professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen vereist op grond van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden registratie van het gebruik, dat vanaf 1 januari 2027 verplicht digitaal moet gebeuren. Nu kan het nog op papier worden geregistreerd. Dit register moet o.a. de naam van het middel, de toepassingsdatum en -dosis, het gewas, locatie of perceelreferentie en de oppervlakte bevatten. De registers moeten ten minste vijf jaar bewaard worden.

Op grond van art. 5:17 Awb kan een toezichthouder inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden zoals deze registraties.

Op dit moment loopt in Friesland nog een hoger beroepszaak bij de Afdeling Bestuursrechtspraak over een HH-verzoek uit 2021 tegen gebruik van gbm bij lielieteelt. Hierbij heeft de provincie in twee project-specifieke onderzoeken

Commented [J]: Ik snap nu het voorstel niet. Verwachten wij dat een verzoeker zelf onderzoek aanlevert of niet? Ik denk dat onderzoek vragen geen stand houdt, maar ik begrijp niet wat het voorstel is.

Commented [J]: Heel simpel. Een verzoek moet voldoende concreet zijn. In overleg is gebleken dat er provincies zijn die strenge voorwaarden willen stellen. Dat gaat volgens mij wat te ver.

Als je hier echter geen enkele voorwaarde aan verbindt kan ik een HH-verzoek doen tegen ieder gebruik van gbm en stellen dat dat MOGELIJK een effect op ieder willekeurig N2000 gebied heeft. (We willen immers kennelijk ook geen afstandsgrens gaan hanteren) Zoals het er nu staat zou een verwijzing naar onderzoeken door bijv. Meten = weten voldoende zijn. Eigen onderzoek wordt dus niet gevraagd.

Commented [J]: Hoe verhoudt dit onderzoek zich tot een beslistermijn van 8 weken bij eenvoudige verzoeken?

Commented [J]: Ieder HH-verzoek zal tot dit soort onderzoek leiden. Normaal wordt dat binnen 8 weken afgerond dus dat lijkt me geen probleem. Administratief: bijv. wie is eigenaar? Wat is het formele gebruik volgens het Omg.plan?

Fysiek: controle ter plaatse of er een bepaalde teelt plaatsvindt en een gesprek met betrokkenen. Volgens mij heel normale onderzoeken.

Commented [J]: Nogmaals: wie moet onderzoek doen, provincie of verzoeker?

Commented [J]: Zie vorige antwoord. De provincie moet een HH-verzoek behandelen en onderzoek doen.

Dat kan eruit bestaan dat bewezen wordt of er gbm worden aangetroffen. Zie lopende casus Friesland uit 2021/2022 waar in 2 onderzoeken GEEN gbm

aangetoond dat er geen werkzame stoffen van de gebruikte gbm werden aangetroffen in het betreffende N2000-gebied. GS concludeerden op basis hiervan dat op grond van objectieve gegevens was uitgesloten dat de toepassing van de gbm significante gevolgen voor het N2000-gebied kon hebben en dat er daarom geen sprake was van een overtreding. De rechtbank heeft o.a. aangegeven dat de uitgevoerde onderzoeken niet voldeden aan de vereisten van een voortoets en dat niet met de vereiste zekerheid vaststaat dat het project geen significante gevolgen heeft. GS Friesland wil o.a. duidelijkheid over deze beoordeling krijgen. Deze zaak loopt nog.

Voorstel 4:

- Stap 2 wordt uitgevoerd overeenkomstig de beschrijving.
- Onderdeel van stap 2 kan het onderzoeken van mogelijke aanwezigheid van Gbm in relevante N2000 gebied zijn. (Jurisprudentie n.a.v. casus Friesland afwachten?)

Voortgezet bestaand gebruik

Door enkele provincies wordt de mogelijkheid van bestaand gebruik van percelen voor teelten waarbij toepassing van Gbm is toegestaan meegewogen bij de beoordeling van een HH-verzoek (stap 3). Dit kan blijken uit een beoordeling van vigerende beheerplannen, omgevingsplannen en historische bestemmingsplannen. Hierover bestaat nog geen specifieke jurisprudentie.

De juridische kansen om een beroep op voortgezet bestaand gebruik te accepteren worden gering ingeschat vanwege wisselend gebruik van percelen (weiland, akkerbouw, tuinbouw), sterk wisselende teelten met bijbehorende Gbm t.g.v. gewasrotatie, wisselende en nieuwe Gbm of andere draagstoffen in de Gbm. Hierbij speelt met name [de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van 18 december 2024](#) over intern salderen een rol. Zie hiervoor ook de toelichting op het advies van Pels Rijcken zoals is opgenomen in de Juridische Context.

Voorstel 5:

- Voortgezet bestaand gebruik alleen onder voorwaarden (duidelijke referentie (RO), aantoonbaar gelijkblijvend gebruik) meewegen bij stap 3 en 5.

Zonering

Er is op dit moment (nog) geen wetenschappelijk inzicht over verspreiding en verspreidingsmodellen van gbm waardoor op dit moment ook nog niet ingegaan kan worden op minimale of maximale afstand waarbuiten depositie of effecten op N2000-gebieden kunnen worden uitgesloten.

Wel is aannemelijk dat depositie van gbm binnen 250 m groter zal zijn dan bij grotere afstanden. HH-verzoeken over percelen binnen 250 m van N2000-gebied krijgen daarom prioriteit bij de behandeling van de HH-verzoeken.

Voorstel 6:

- Vooralsnog wordt geen rekening gehouden met zonering. Dat betekent dat elk betreffende HH-verzoek in beginsel in behandeling wordt genomen.
- Uitgangspunt is dat percelen binnen 250m van N2000-gebieden prioriteit krijgen als de handhavingcapaciteit om prioritering vraagt.

Commented [J]: Ik zou ook dit weglaten uit dit kader. Eventueel opnemen in oplegger.

Commented [J]: Prima.

Commented [J]: Dit zou ik niet schrijven in een stuk dat openbaar wordt.

Commented [WC14R13]: Weghalen dan. Maar wel meenemen in een toelichting.

Commented [J]: Wat zijn die strikte voorwaarden dan?

Commented [J]: Zie tussen haakjes.

Besluitvorming

Op basis van de hiervoor genoemde stappen wordt een besluit genomen. Als er gronden zijn waaruit blijkt dat er geen sprake is van een ontvankelijk HH-verzoek of er geen sprake is van een overtreding wordt het verzoek afgewezen. Als er wel sprake blijkt van een overtreding worden bij stap 5 de volgende interventies gehanteerd:

- De handhaving start in zijn algemeenheid met een waarschuwing (overeenkomstig de landelijke handhavingsstrategie omgevingsrecht (LHSO)). Dit kan later worden gevolgd door een Last onder dwangsom (LOD). De (potentiële) overtreder wordt in de gelegenheid gesteld a.d.h.v. een voortoets of passende beoordeling aan te tonen dat er geen sprake is van een overtreding dan wel om het betreffende gebruik van Gbm te beëindigen of te legaliseren. Hiervoor wordt een ruime termijn gehanteerd van een half tot één jaar.
- Als een vergunningaanvraag wordt ingediend dan moet deze zijn vergezeld van een passende beoordeling. A.d.h.v. de aanvraag kan de vergunbaarheid worden getoetst. Hierbij kan worden overwogen om bijvoorbeeld driftreductie van minimaal 95% als passende maatregel te hanteren of om biologische middelen in te zetten.

N.a.v. het uitgevoerde onderzoek moet worden vastgesteld of er sprake is van een overtreding, omdat het gebruik van de Gbm significant negatieve gevolgen voor de Natura 2000-gebieden kan hebben. Op dit moment is er geen wetenschappelijke duidelijkheid over de verspreiding/verspreidingsmodellen van Gbm. Dat betekent dat depositie en gevolgen van het gebruik ook niet met kunnen worden uitgesloten. Het is logisch om te veronderstellen dat depositie op geringe afstand aanzienlijk groter zal zijn dan op een grotere afstand. De depositie neemt dus af met de afstand. Dat maakt het niet mogelijk om een overtreding op grotere afstand van een N2000-gebied aannemelijk te maken omdat geen direct verband kan worden gelegd tussen een eventuele depositie en het betreffende gebruik. Voorgesteld om hiervoor een afstand van 250m te nemen.

Voorstel 7:

- Gebruik van Gbm op meer dan 250 afstand van een N2000-gebied wordt niet als overtreding beoordeeld omdat geen direct verband kan worden gelegd tussen een eventuele depositie en het betreffende gebruik.
- Bij vermoedelijke overtreding wordt een interventie overeenkomstig de LHSO ingezet (=waarschuwen / later evt. LOD).
- In zijn algemeenheid leidt dit het inzetten van een waarschuwing waarin de overtreder een redelijke termijn (tussen een half en één jaar) wordt gegeven om middels een voortoets aan te tonen dat er geen sprake is van een overtreding dan wel om de overtreding te beëindigen. De termijn is hierbij mede afhankelijk van de tijd die een adviesbureau nodig heeft voor de voortoets.

Commented [J]: Hoe verhoudt dit zich tot de teeltduur. Leidt dit niet uiteindelijk altijd tot afwijzing van het handhavingverzoek? Hoe wordt milieuorganisaties een reële kans geboden om op te komen tegen het gebruik van gwb zonder vergunning, terwijl die vergunning wel nodig zou zijn?

Commented [J]: Mee eens, maar dit is wat meerdere provincies nu willen. Ik ben er overigens van overtuigd dat het vragen van een voortoets zoals voorgesteld gewoon onzin is. Die kun je niet krijgen want het effect van gbm in een N2000-gebied is nog niet bekend.

Commented [J]: Dit kun je zo niet zeggen. Immers: je weet niet of driftreductie van 95% voldoende is om significant negatieve gevolgen uit te sluiten. Hetzelfde geldt voor biologische middelen. Bovendien gebruik je het

[J] eens. Dit idee is ook niet van mij. Zie mijn vorige opmerking over de voortoets. Hiermee bevestig je in feite mijn standpunt. Dit is echter wel wat in de praktijk nu door provincies wordt uitgetoetst.

Commented [J]: Ik snap niet wat hier staat

Commented [J]: Zie mijn reactie in een afzonderlijke mail. Om iemand als overtreder aan te wijzen moet ik toch een overtreding aantonen? Dat betekent dat ik aannemelijk moet maken dat de uitgevoerde activiteit

[J] Afdeling al vastgesteld dat die afstandsnorm niet houdbaar is. Ik zou het zo dus niet zeggen. Wel gebruiken bij prioritering, maar je kunt niet zeggen dat er bij een grotere afstand geen sprake is

Commented [J]: Begrijp ik. Wat doen we dan wel? 250 m is te weinig? OK. Uit het rapport van WBdP (Blz. 19/20) blijkt dat "de gesommeerde belasting van alle bestrijdingsmiddelen sterk afneemt tot de afstand van 3000

Bijlage 1 Prioritering

Als er sprake is van een zodanige hoeveelheid HH-verzoeken dat de provinciale organisatie daarmee wordt overbelast ontkomt de provincie niet aan het stellen van prioriteiten bij de behandeling van de HH-verzoeken.

Hierbij kunnen de volgende aspecten tot prioriteit leiden:

1. Het betreft een perceel/toepassing binnen 250 m van een N2000-gebied;
2. Het betreft een HH-verzoek gedurende een periode en teelt dat toepassing van gbm nog te verwachten is.
3. Het betreft een intensieve teelt waarbij gebruik van veel Gbm te verwachten is (lelieteelt, sierteelt, aardappelen, ...).

Deze prioritering heeft nog verdere uitwerking

Commented [J]: Misschien iets zeggen over het aantal percelen, stoffen, gebieden waarop het verzoek betrekking heeft in relatie tot beslistermijn 8, 26, 52, 78 weken of nog anders en oor in relatie tot prioritering.

Commented [J]: Dat zouden we aan de betrokken provincies moeten vragen.

Bespreekpunten Gbm:

Voorstel 1:

Verlenging van de behandelingsperiode onder voorwaarden. Zowel termijn als voorwaarden te bespreken.

Voorstel 3:

HH-verzoek in behandeling nemen als voldoende aanwijzingen zijn aangeleverd van de toepassing van Gbm met een mogelijk negatief effect op een N2000-gebied. Dit kan er o.a. uit bestaan dat genoemde bestrijdingsmiddelen zijn aangetroffen in de betreffende N2000-gebieden. Dat kan dus ook een verwijzing naar een reeds bekend onderzoek van derden zijn!

Voorstel 4:

- Uitspraak over de lopende casus Friesland; nemen we dit mee?
- Nader fysiek en/of administratief onderzoek uitvoeren. Hoe kijkt de NVWA hier tegenaan? Zij voeren zelf geen/weinig bodemonderzoek of gewasonderzoeken uit.

Voorstel 5:

Alleen onder strikte voorwaarden voortgezet bestaand gebruik accepteren.

Voorstel 6:

- Vooralsnog wordt geen rekening gehouden met zoneringsregels. Dat betekent dat elk betreffende HH-verzoek in beginsel in behandeling wordt genomen.

Voorstel 7:

- Bij gebruik van Gbm op meer dan 250 afstand van een N2000-gebied kan je niet zeggen dat er geen sprake is van een overtreding. Wel is het voorstel om een afstand te introduceren. Maar welke is reëel?
 - 250 (m) t.a.v. de prioritering irt beschikbare capaciteit deze afstand beleidsmatig te introduceren.
 - 3000 (m) werkgroep behoud de peel
 - 250 (m) omdat we toch een beweging willen maken ondanks onduidelijkheid over mogelijke effecten van Gbm buiten deze afstand op N2000 gebieden?
- Welke begunstigingstermijn wordt gehanteerd?
- Kans van slagen van het kunnen uitvoeren van een voorttoets?

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

T

Valt buiten reikwijdte van het verzoek